

บทที่ ๔

กระบวนการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป.

ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวน และการพิจารณาของ ป.ป.ป. กรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤตินิยมขบในวงราชการหรือร่ำรวยผิดปกติ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิยมขบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการดำเนินการสำหรับเรื่องกล่าวหาดังกล่าว หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวแต่อย่างใด ซึ่งคณะกรรมการได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการดังกล่าวสำหรับการปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ป. อนุกรรมการ ป.ป.ป. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. เพื่อให้การสอบสวนได้ความจริง และยุติธรรมไว้เป็นครั้งคราว แต่มิได้รวบรวมกำหนดเป็นประกาศหรือระเบียบไว้เป็นการชัดเจน เพียงแต่ถือเป็นแนวปฏิบัติเท่านั้น อย่างไรก็ตามตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ (ฉบับที่ ๒) ได้มีบทบัญญัติกำหนดไว้โดยชัดแจ้งเพิ่มเติมว่าให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. กำหนดระเบียบโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับการพิจารณาสอบสวน เพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรม * ซึ่งคณะกรรมการได้กำหนดระเบียบดังกล่าวแล้วโดยระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นวันที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิยมขบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๐ มีผลบังคับใช้เป็นต้นไป ๒ ซึ่งหลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับกระบวนการ

* มาตรา ๑๗ ตรีวรรคสอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับการพิจารณาสอบสวน เพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรม ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรี

๒ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิยมขบในวงราชการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพิจารณาสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีถูกกล่าวหาเรื่องเรียกรับเงินว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤตินิยมขบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๓๐ ข้อ ๒

การสืบสวนสอบสวนและพิจารณาของ ป.ป.ป. ทั้งกล่าวมีดังต่อไปนี้

๑. การรับเรื่องกล่าวหา

๑) แหล่งที่มาของเรื่องกล่าวหา

แหล่งที่มาของเรื่องกล่าวหาที่เข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. มี ๒ ลักษณะ คือ

(๑) มีคำร้องเรียนกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำกรหุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่งคำร้องเรียนกล่าวหาดังกล่าวมีหลายประเภทดังนี้

๑ คำร้องเรียนซึ่งผู้ร้องเรียนต่อสำนักงาน ป.ป.ป. ใ้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาโดยชัดแจ้ง ซึ่งคำร้องเรียนในลักษณะดังกล่าว ผู้ร้องเรียนอาจทำเป็นหนังสือหรือร้องเรียนทางโทรศัพท์ หรือใ้มาร้องเรียนด้วยตนเองที่สำนักงาน ป.ป.ป. และเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ได้บันทึกเรื่องที่กล่าวหาไว้

๒ คำร้องเรียนซึ่งหน่วยงานของรัฐอื่น หรือบุคคลอื่นส่งมาให้สำนักงาน ป.ป.ป. ดำเนินการ เช่น มีผู้ร้องเรียนไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ฯลฯ หรือร้องเรียนต่อบุคคลอื่น เช่น สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ แต่หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลเหล่านี้เห็นว่าเป็นกรฉีกกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำกรหุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ จึงส่งมาให้สำนักงาน ป.ป.ป. พิจารณา ดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการหุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการต่อไป

๓ คำร้องเรียนจากข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นกรณีหนังสือพิมพ์ไ้ลงพิมพ์ข่าวหรือบทความเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการหุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ปรากฏข่าวในหนังสือพิมพ์ว่าเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ร่วมมือเห็นเป็นใจในการฉกฉวยทำลายป่าไม้ เป็นต้น

๔ คำร้องเรียนเป็นบัตรสนเท่ห์ กล่าวคือ ผู้ร้องเรียนมิใ้ระบุชื่อและที่อยู่ใ้ในคำร้องเรียนอย่างชัดแจ้ง หรือระบุชื่อ และที่อยู่มา แต่เป็นเท็จ ^๓

^๓ รายละเอียดใ้กล่าวไว้แล้วใ้ในบทที่ ๒ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนหรือกล่าวหาไปยังสำนักงาน ป.ป.ป. ทั้งกล่าว ผู้ร้องเรียน หรือผู้กล่าวหาจะเป็นผู้ใดก็ได้เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ มิได้มีบทบัญญัติจำกัดไว้ว่าผู้ร้องเรียนหรือผู้กล่าวหาจะต้องเป็นผู้เสียหายหรือมีส่วนใดเสียหายจากการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้แต่อย่างใด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่การสืบสวนสอบสวนเป็นสำคัญ การได้รับแจ้งเรื่องกล่าวหาหรือข้อมูลมากเท่าใด ข้อมพของทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งแตกต่างกับการร้องเรียนต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งผู้กล่าวหาหรือร้องทุกข์จะต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ^๔ และแตกต่างจากการฟ้องร้องคดีต่อศาลไม่ว่าในคดีแพ่งหรือคดีอาญา โดยในการฟ้องร้องคดีแพ่งผู้ฟ้องคดีต้องเป็นผู้ถูกโต้แย้งสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมาย ^๕ ส่วนในคดีอาญานอกจากพนักงานอัยการแล้ว ผู้อื่นที่มีอำนาจฟ้องคดีอาญาได้มีเฉพาะผู้เสียหายเท่านั้น ^๖

นอกจากนี้ในกรณีที่มีผู้กล่าวหาหรือร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้ว ผู้กล่าวหาได้ขอถอนคำร้องเรียนดังกล่าว ซึ่งมีผลเท่ากับว่าไม่มีการกล่าวหาหรือร้องเรียนไปยังสำนักงาน ป.ป.ป. ก็ตาม ก็ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป เนื่องจากแม้ไม่มีคำร้องเรียนคณะกรรมการ ป.ป.ป. ก็มีอำนาจดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้โดยถือว่าเป็นกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่งจะโต้กล่าวในหัวข้อต่อไป

^๔ พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔ (๑) และ (๒)

^๕ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๔๔

^๖ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔ (๒)

(๒) กรณีที่เหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ

ในกรณีนี้แม้ไม่มีคำร้องเรียนกล่าวหาตาม (๑) คณะกรรมการ ป.ป.ป. สามารถตั้งเรื่องกล่าวหาขึ้นเองได้ หากได้รับข้อมูลเป็นทางลับ หรือปรากฏจากการสืบสวนสอบสวนในเรื่องที่มีคำกล่าวหาเรื่องอื่น เช่น เมื่อสำนักงาน ป.ป.ป. ได้รับคำกล่าวหาเรื่องว่า นาย ก ทุจริตในการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยซึ่งรัฐจะนำไปแจกจ่ายแก่เกษตรกรในราคาสูงกว่าท้องตลาด แต่จากการสืบสวนสอบสวนไม่ปรากฏว่า ก ได้กระทำการทุจริตดังกล่าว แต่ผู้กระทำการทุจริตตามข้อกล่าวหา คือ ข ซึ่งมีได้มีการกล่าวหาเรื่องเรียนมาหรือจากการสืบสวนสอบสวนปรากฏว่า ก ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาโดย ข ได้ร่วมกระทำความผิดด้วย หรือไม่ปรากฏว่า ก ได้กระทำการทุจริตในการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยตามข้อกล่าวหาดังกล่าว แต่ได้กระทำการทุจริตในการเรียกเก็บค่าเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยที่นำไปแจกจ่ายดังกล่าวจากราษฎรโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งกรณีหลังนี้ไม่มีคำกล่าวหาเรื่องเรียนมาแต่อย่างใด ทั้งนี้คณะกรรมการ ป.ป.ป. ก็สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนในความผิดที่ได้พบจากการสืบสวนสอบสวนได้ แม้จะมีได้มีการกล่าวหาเรื่องเรียนมาแต่คนก็ตาม

๒) หลักเกณฑ์ในการรับเรื่องไว้พิจารณา

(๑) กรณีกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

เรื่องกล่าวหาเรื่องเรียนที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. จะรับไว้เพื่อพิจารณาคำดำเนินการสืบสวนสอบสวนได้ต้องมีลักษณะดังนี้ ^๗

^๗ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพิจารณาสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีถูกกล่าวหาเรื่องเรียนว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ข้อ ๖

๑ ผู้ถูกกล่าวหาร้องเรียนต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่
ในวันที่ได้รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน

๒ เป็นการกล่าวหา ร้องเรียน เกี่ยวกับการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
ในวงราชการ

๓ เรื่องที่กล่าวหา ร้องเรียน ต้องระบุหรือชี้ชื่อของ พยานหลักฐาน
ให้เพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

ในการรับเรื่องไว้พิจารณาเพื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปถึงกล่าว
คณะกรรมการ ป.ป.ป. ไคมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ป.ป.ป. ซึ่งทำหน้าที่พิจารณาสอบสวน
เป็นผู้พิจารณาถึงกรณีว่าสมควรจะรับเรื่องไว้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปหรือไม่
โดยมิไต่สวนการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ป. หากคณะอนุกรรมการ ป.ป.ป. ยังไม่
มีมติให้รับเรื่องดังกล่าวไว้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ก็ไม่อาจดำเนินการ
ใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้ ชั้นตอนดังกล่าวในบางเรื่องที่ต้องดำเนินการโดย
เร่งด่วนบางครั้งทำให้เกิดความล่าช้าในการสืบสวนสอบสวนได้

(๒) กรณีกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติการณ์ว่าร้ายฉกฉวย
หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

การรับเรื่องไว้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีกล่าวหาว่า
เจ้าหน้าที่ของรัฐมีพฤติการณ์ว่าร้ายฉกฉวยฉกฉวยหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติดังกล่าว มีหลักเกณฑ์
พิเศษแตกต่างจากเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบโดย
ทั่วไป โดยนอกจากกรณีจะต้องเข้าตามหลักเกณฑ์ว่าผู้ถูกกล่าวหาต้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อยู่ในวันที่ได้รับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน และคำร้องเรียนจะต้องระบุหรือชี้ชื่อของ พยานหลักฐาน
มาให้เพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้แล้วตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐ ยังต้องมีพฤติการณ์ถึงหลักเกณฑ์
ในการรับเรื่องไว้ว่า

๑. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้น
ก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือเรียนนั้นมีมูลเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ป.
จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่

๒. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ส่งรายการสินทรัพย์และ
หนี้สินตามมาตรา ๒๓^๔ ไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ป. นำรายการแสดงสินทรัพย์และ
หนี้สินดังกล่าวมาพิจารณาประกอบด้วย

๓. มติของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ในการรับเรื่องกล่าวหา
ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีพฤติการณ์ร้ายแรงฉกฉวยหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติต้องมี
คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ทั้งหมด

๒. การดำเนินการสืบสวนสอบสวน

การดำเนินการสืบสวนสอบสวนในเรื่องกล่าวหาหรือเรียนดังกล่าวของ
กรรมการ ป.ป.ป. อัยการ ป.ป.ป. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. อยู่ภายใต้บังคับคามระเบียบ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และระยะเวลาในการสอบสวน เจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีถูกกล่าวหาหรือเรียนว่ากระทำการ
ทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐ ข้อ ๘ ว่าต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายใน ๑๕๐ วันนับแต่วันมีมติให้ทำการสืบสวนสอบสวน แต่ถ้ามีความจำเป็นอาจมีการอนุญาต
ให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกครั้งละไม่เกิน ๖๐ วันก็ได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดำเนินการ
สืบสวนสอบสวนดังกล่าวเรื่องจะต้องกระทำโดยรวดเร็ว อย่างไรก็ตามเรื่องกล่าวหา
ร้องเรียนบางประเภท คณะกรรมการ ป.ป.ป. อาจให้ความสำคัญเป็นพิเศษกว่าเรื่องร้องเรียน
กล่าวหาอื่นโดยกำหนดให้เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการเป็นเรื่องด่วนพิเศษ กล่าวคือ เร่งรัด
การสืบสวนสอบสวนให้รีบดำเนินการโดยเร็วที่สุดเท่าที่สามารถจะกระทำได้ และเร่งด่วน

^๔ มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะรัฐมนตรี
มีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน ตามรายการ วิธีการ และระยะเวลา
ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

กว่าเรื่องทั่ว ๆ ไป สำหรับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. ให้ความสำคัญโดยดำเนินการ เป็นเรื่องควันทพิเศษดังกล่าวได้แก่เรื่องที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ๙๐

- ๑) เรื่องที่กระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพหรือความมั่นคงแห่งรัฐหรือ ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
- ๒) เรื่องที่กระทบกระเทือนต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยส่วนรวม หรือกระทบกระเทือนต่อทรัพยากรแห่งชาติหรือเสรีภาพของประชาชน
- ๓) เรื่องที่เกี่ยวกับการทุจริตเงินจำนวนมาก
- ๔) เรื่องที่เกี่ยวกับตัวบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ราชการระดับสูง
- ๕) เรื่องที่มีข่าวอื้อฉาว และเป็นที่ยกย่องวิพากษ์กันในหมู่ประชาชน
- ๖) เรื่องอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นว่าควรกำหนดเป็นเรื่องควันทพิเศษ

ในการดำเนินการสืบสวนสอบสวน คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้กำหนดแนวปฏิบัติ ในการสืบสวนสอบสวนเป็น ๒ กรณี คือ

๑) สืบสวนสอบสวนโดยขอทราบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานจากเจ้าสังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การขอทราบข้อเท็จจริงและขอเอกสารหลักฐานจากต้นสังกัดหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นกรณีที่ ป.ป.ป. ได้ขอทราบว่าเรื่องที่กล่าวหาเป็นมูลความจริงหรือไม่ ขององค์กรของ ป.ป.ป. มิได้เป็นผู้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเอง กล่าวคือ เป็นกรณีที่ คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้ส่งประเด็นการสอบสวนไปให้เจ้าสังกัดทำการสอบสวนแทนการ สืบสวนสอบสวนโดยองค์กรของ ป.ป.ป. ทั้งนี้เพื่อแบ่งเบาภาระในการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ซึ่งมีเรื่องกล่าวหาที่อยู่ในระหว่างดำเนินการปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนหลายพันเรื่อง ซึ่งเรื่องกล่าวหาที่ส่งไปให้เจ้าสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแทนจะเป็นเรื่อง

๙๐ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวง ราชการ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีถูก กล่าวหาหรือร้องเรียนว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐ ข้อ ๔

กล่าวหาในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งคนสังกัดหรือหน่วยงานอื่นอาจดำเนินการเองได้ โดยเป็นเรื่องในลักษณะดังนี้ **

- (๑) เรื่องทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการที่เป็นเงินจำนวนน้อย
- (๒) เรื่องที่ทราบว่าเจ้าสังกัดของผู้ถูกกล่าวหาร้องเรียนกำลังดำเนินการอยู่
- (๓) เป็นเรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกิน ๕ ปี นับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่ได้รับเรื่องกล่าวหาร้องเรียน และเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้
- (๔) เรื่องที่ยังไม่ทราบตัวผู้ถูกกล่าวหาร้องเรียน
- (๕) เรื่องอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

การส่งเรื่องไปให้คนสังกัดหรือหน่วยงานอื่นสอบสวนแทนดังกล่าว เมื่อได้รับแจ้งผลการสอบสวนข้อเท็จจริงแล้ว คณะอนุกรรมการ ป.ป.ป. ซึ่งทำหน้าที่พิจารณาสอบสวนดังกล่าว จะพิจารณาผลการสอบสวนดังกล่าวอีกครั้งว่าข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้งมาครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ หากเห็นว่าข้อเท็จจริงดังกล่าวยังไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ ก็อาจดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงหรือขอพยานหลักฐานเพิ่มเติม หรือหากเห็นสมควรก็อาจมอบให้เจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเองเพิ่มเติมได้

๒) สืบสวนสอบสวนโดยองค์กรของ ป.ป.ป.

การสืบสวนสอบสวนโดยองค์กรของ ป.ป.ป. หมายถึงการสืบสวนสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องกล่าวหาโดยกรรมการ ป.ป.ป. อนุกรรมการ ป.ป.ป. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. ซึ่งการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวอาจกระทำโดยการขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานจากคนสังกัดหรือหน่วยงานอื่นเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการสืบสวนสอบสวนก่อนที่จะทำการตรวจสอบสถานที่ พยานเอกสาร พยานวัตถุ และสอบปากคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกล่าวหาต่อไปได้ การขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานใน

กรณีดังกล่าวแตกต่างจากการขอทราบข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานซึ่งเป็นการส่งประเด็นไปให้คนสังเกตหรือหน่วยงานอื่นทำการสอบสวนแทนตามข้อ ๑ ดังกล่าว เนื่องจากคนสังเกตหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ต้องการสอบสวนข้อเท็จจริงเพียงแต่แจ้งข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเท่าที่ปรากฏอยู่ ณ หน่วยงานนั้นมาให้ ป.ป.ป. เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสอบสวนต่อไปเท่านั้น

เรื่องกล่าวหาที่องค์กรของ ป.ป.ป. ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเองดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ป. ให้ความแนวทางไว้ว่า ^{๑๒} เป็นเรื่องที่มีความสำคัญหรือมีผลกระทบ ต่อสังคม เช่น เรื่องกล่าวหาเกี่ยวกับการทุจริตเงินจำนวนมาก เรื่องที่ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว เรื่องที่เป็นนโยบายของทางราชการ ผู้ถูกกล่าวหา มีตำแหน่งหน้าที่ราชการ ระดับสูง เรื่องที่เป็นข่าวอื้อฉาว หรือได้เคยมีการร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชามาแล้วไม่ได้ผล

สำหรับเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ามีพฤติการณ์ว่าร้ายฉกฉวยหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หากคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้รับไว้ดำเนินการแล้วจะทำการสืบสวนสอบสวนเองทุกเรื่อง ^{๑๓} จะดำเนินการโดยส่งประเด็นให้เจ้าสังเกตหรือหน่วยงานอื่นสอบสวนแทนไม่ได้ เนื่องจากการสืบสวนสอบสวนกรณีกล่าวหาว่าร้ายฉกฉวยหรือมีทรัพย์สิน เป็นอำนาจในการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ โดยเฉพาะ

การสืบสวนสอบสวนโดยองค์กรของ ป.ป.ป. ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการดังกล่าว นอกจากเพื่อให้ได้ความจริงโดยครบถ้วน สมบูรณ์แล้วการให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณา ตามที่ไต่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๑ ว่าการทำงานของ ป.ป.ป. เสมือนคาบสองคม แม้จะเป็นประโยชน์แก่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ แต่ในอีกด้านหนึ่งอาจเป็นการทำลายขวัญและกำลังใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริต แต่อาจตกอยู่ในฐานะเป็นผู้ถูกสอบสวนตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการฯ

^{๑๒} คณะกรรมการ ป.ป.ป., "มติครั้งที่ ๔๓/๒๕๒๘." ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๘

^{๑๓} เฝิงอ่าง

ใดครั้งนั้นจึงจำเป็นต้องอยู่เองที่การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. จะต้องเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการคุ้มครองสิทธิหรือให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกสอบสวน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติดังกล่าวและระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่า การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ใดมีหลักในการสืบสวนสอบสวน กล่าวคือ

๑) การสืบสวนสอบสวนต้องปราศจากอคติ

การสืบสวนสอบสวนต้องปราศจากอคติ หมายความว่า กรรมการ ป.ป.ป. อนุกรรมการ ป.ป.ป. หรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ป. จะมีส่วนได้เสียในเรื่องที่สืบสวนสอบสวนไม่ได้ ซึ่งหลักการดังกล่าวปรากฏอยู่ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ ได้กำหนดไว้ว่า "ในกรณีที่กรรมการหรืออนุกรรมการ เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใด ๆ ห้ามมิให้กรรมการหรืออนุกรรมการผู้นั้นร่วมในการสืบสวนหรือสอบสวนเรื่องดังกล่าว"

นอกจากนี้ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพิจารณาสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐกรณีถูกกล่าวหา ร้องเรียนว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๓๐ ก็ได้ยืนยันหลักการตามมาตรา ๑๖ หรือหลักปราศจากอคติดังกล่าว ไว้ในข้อ ๑๐ ว่า

"ถ้ากรรมการ อนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำการสืบสวนสอบสวนในเรื่องใด มีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ไคร้เห็น เหตุการณ์ในเรื่องที่กระทำผิดมาก่อนการกล่าวหา ร้องเรียน

(๒) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่สืบสวนสอบสวน

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้กล่าวหา ร้องเรียน

(๔) เป็นคู่สมรส หรือญาติโดยเกี่ยวข้องเป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดา และมารดาหรือร่วมแต่บิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา ร้องเรียนหรือผู้ถูกกล่าวหา ร้องเรียน

ให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ผู้นั้นถอนตัวจากการสืบสวนสอบสวนเรื่องนั้น แล้วแจ้งให้ประธานกรรมการ ประธานอนุกรรมการ หรือเลขาธิการแล้วแต่กรณีเพื่อทราบ"

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า หลักการข้อนี้มีได้เปิดทางให้ผู้ถูกร้องเรียนคัดค้านได้ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากไม่อาจทราบได้ในระยะแรกว่าใครเป็นผู้ทำการสืบสวนสอบสวน ในกรณีที่ตนเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือเรียน ในขณะที่ตามกฎ ก.พ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๔ ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาเป็นฝ่ายคัดค้านได้^{๑๔} จึงน่าจะปรับปรุงให้ สอดคล้องกันด้วย

^{๑๔} ตามกฎ ก.พ. (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๔ ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ได้กำหนดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการคัดค้านคณะกรรมการสอบสวนที่มีอคติในคดีที่สอบสวนไว้ในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ดังนี้

- (๑) เป็นผู้ไ้รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำผิดวินัยตามเรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๒) เป็นผู้มิได้ประโยชน์ใดเสียในเรื่องที่สอบสวน
- (๓) เป็นผู้มิได้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหา
- (๔) เป็นคนสมรส หรือญาติโดยเกี่ยวของเป็นบุพการี หรือผู้สืบสันดาน

หรือพี่น้องร่วมบิดาและมารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา

นอกจากนี้ตามกฎ ก.พ. ดังกล่าว ข้อ ๑๐ ยังได้กำหนดให้ประธานกรรมการ กรรมการ เลขาธิการ หรือผู้ช่วยเลขาธิการ คณะกรรมการสอบสวนดังกล่าวที่เห็นว่า ตนเองมีเหตุอาจถูกคัดค้านดังกล่าว จะต้องรายงานให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทราบเพื่อจะได้พิจารณาสั่งเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการ กรรมการ เลขาธิการ หรือ ผู้ช่วยเลขาธิการดังกล่าว

๒) การสืบสวนสอบสวนต้องพึงจากผู้ถูกกล่าวหาหรือเรียนด้วย
แต่เดิมมาคณะกรรมการ ป.ป.ป. เห็นว่าการสืบสวนสอบสวนของ
ป.ป.ป. ในกรณีพบว่ามีกรกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบของ เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น
กรณีจะต้องสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่ขึ้นอยู่กับสำนวนการสืบสวนสอบสวนในแต่ละเรื่อง
ไม่จำเป็นต้องสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาก่อนทุกครั้งด้วย เหตุผลดังนี้ ๑๕

(๑) ผู้ถูกกล่าวหาอาจรู้ตัวล่วงหน้า

(๒) ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสได้ทราบถึงประเด็นการสอบสวนแล้วอาจ
เตรียมข้อแก้ตัวหรือทำลายเอกสารหลักฐาน

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาไม่สนใจที่จะนำสืบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่จะ
หักล้างประเด็นข้อกล่าวหาได้ก่อนแล้วในชั้นการดำเนินการทางวินัย

ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนจะคลุมเครือ
หากเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาแสดงหลักฐานหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเสียก่อนแล้วอาจเป็น
ประโยชน์ต่อการพิจารณาสอบสวน

ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้เปลี่ยนแนวปฏิบัติจากเดิมโดยหากการสืบสวน
สอบสวนปรากฏภาพมุลความผิดให้สอบสวนผู้ถูกกล่าวหาด้วยทุกเรื่อง ๑๖

จะเห็นได้ว่าการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. แม้พยานหลักฐานจะปรากฏว่า
ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดก็เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ต่อสู้แก้ข้อกล่าวหาเพื่อรักษา
สิทธิและประโยชน์ของตนอยู่แล้ว แม้จะไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใด ๆ บังคับไว้เช่นนั้นก็ตาม

๑๕ คณะกรรมการ ป.ป.ป., "มติครั้งที่ ๒๔/๒๕๒๓", ๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๓

๑๖ คณะกรรมการ ป.ป.ป., "มติครั้งที่ ๒๒/๒๕๒๔", ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔

และเมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ในวงราชการในปี ๒๕๓๐ ได้มีการกำหนดบทคัดค้านการตั้งกล่าวโดยแจ้งชัดไว้ในกฎหมายดังกล่าวว่า
ก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ป. จะมีมติว่าเรื่องที่สอบสวนมีมูลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ
ทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมเขียนให้ผู้ยื่นทราบ และให้
โอกาสแก่ผู้นั้นที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเขียนด้วย ๑๗

การแจ้งข้อกล่าวหาและเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาดังกล่าว
คณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้กำหนดบทคัดค้านการตั้งเพิ่มเติมจากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐
เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้ ๑๘

(๑) ในการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาพร้อมเขียนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมเขียนให้ทราบ
ทุกข้อกล่าวหาพร้อมเขียนที่มีมูลความผิดโดยมีบันทึกไว้เป็นหลักฐานและให้ผู้ถูกกล่าวหา
พร้อมเขียนลงลายมือชื่อรับทราบไว้ด้วย ส่วนในรายที่เห็นว่าควรยุติเรื่องหรือไม่รับพิจารณา
ไม่ต้องเรียกผู้ถูกกล่าวหามาทำการสอบสวนหรือแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมเขียนให้ทราบ

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพร้อมเขียนไม่มารับทราบข้อกล่าวหาพร้อมเขียน หรือมา
แล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหาพร้อมเขียน ให้ส่งข้อกล่าวหาพร้อมเขียนพร้อมทั้ง
แจ้งกำหนดเวลาที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเขียนทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปให้ผู้ถูกกล่าวหา
พร้อมเขียน ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาพร้อมเขียนซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ และ
ให้ผู้ถูกกล่าวหาพร้อมเขียนลงลายมือชื่อ วันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนให้สำนักงาน ป.ป.ป.

๑๗ มาตรา ๑๗ ทวิ

๑๘ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบใน
วงราชการ ว่าด้วยบทคัดค้านการตั้ง วิธีการ และระยะเวลาในการพิจารณาสอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กรณีผู้ถูกกล่าวหาพร้อมเขียนว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐

ในกรณีเช่นนั้นเมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาที่จะชี้แจงแก่ชอกล่าวहारองเรียนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับคำทอบจากผู้ถูกกล่าวหารองเรียน ก็ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหารองเรียนได้ทราบชอกล่าวहारองเรียนและกำหนดเวลาที่จะชี้แจงแก่ชอกล่าวहारองเรียนแล้ว เว้นแต่มีเหตุผลสมควรเป็นอย่างอื่น ก็ให้นำเสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

(๓) ผู้ถูกกล่าวหารองเรียนอาจให้ด้อยค่าหรือยื่นคำชี้แจงแก่ชอกล่าวहारองเรียนเป็นหนังสือรวมทั้งให้ด้อยค่าเพิ่มเติม และนำสืบแก่ชอกล่าวहारองเรียนได้ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหารองเรียนไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ก็ให้ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหารองเรียนให้ด้อยค่าและนำสืบแก่ชอกล่าวहारองเรียนภายในเวลาอันสมควร

การนำสืบแก่ชอกล่าวहारองเรียน ผู้ถูกกล่าวหารองเรียนจะนำพยานหลักฐานนั้นมาเองหรือจะอ้างพยานหลักฐานแล้วขอให้เจ้าหน้าที่เรียกหลักฐานนั้นมาก็ได้

(๔) เมื่อผู้ถูกกล่าวหารองเรียน หรือบุคคลที่ถูกเรียกมาให้ด้อยค่าเต็มใจให้ด้อยค่าอย่างใด ก็ให้บันทึกด้อยค่านั้นไว้ ถ้าไม่เต็มใจให้ด้อยค่าเลยก็ให้บันทึกไว้

ห้ามมิให้ทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวง ชูเชิญ หรือให้สัญญากับผู้ถูกกล่าวหารองเรียนหรือบุคคลที่ถูกเรียกมาให้ด้อยค่า เพื่อจูงใจให้เขาให้ด้อยค่าอย่างใด ๆ ในเรื่องที่สอบสวนนั้น

๓) การสืบสวนสอบสวนของรักษาความลับในเรื่องที่สืบสวนสอบสวน

ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ.๒๕๑๔ ได้กำหนดหลักการรักษาความลับเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้ว่า "ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่คณะกรรมการจะมอบหมายหรือเป็นการกระทำตามหน้าที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือพิจารณาสอบสวน ผู้ฝ่าฝืนตามบทบัญญัติวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ตามหลักการรักษาความลับในการสืบสวนสอบสวนทั้ง กล่าว ผู้ถูกสอบสวนจะได้รับความคุ้มครองในแง่ที่ว่า จะได้รับความเสียหายเกี่ยวกับชื่อเสียงหรือตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือได้รับความเสียหายประการอื่นซึ่งหากได้มีการเปิดเผยในระหว่างการดำเนินการสืบสวนสอบสวนซึ่งยังไม่อาจทราบได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบตามข้อกล่าวหาหรือไม่ นอกจากมีผลเสียหายต่อผู้ถูกสอบสวนแล้วยังมีผลเสียหายต่อส่วนงานการสืบสวนสอบสวนอีกด้วย เนื่องจากอาจมีการชักชวนพยานบุคคล หรือปกปิดทำลายเอกสารหลักฐานบางอย่างได้ อย่างไรก็ตามหากการสืบสวนสอบสวนได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และพบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบจริง ก็น่าจะมีการเปิดเผยผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวได้ ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งที่ผลงานด้านการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. มิได้เป็นที่รับรู้แก่สาธารณชนก็เพราะแม้ ป.ป.ป. จะสืบสวนสอบสวนพบความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงหรือพบการทุจริตในวงเงินหลายสิบล้านบาทก็มิได้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน เนื่องจากผลของบทบัญญัติในมาตรา ๒๕ ดังกล่าวซึ่งเคยมีผู้ให้ความเห็นว่า เหตุที่ ป.ป.ป. ไม่อาจเปิดเผยผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวต่อสาธารณชนได้ เพราะการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. เป็นเพียงการแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นหรือการชี้มูลความผิดเท่านั้นซึ่งต้องมีการสอบสวนในทางวินัย หรือทางอาญาอีกครั้งหนึ่ง ผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. มิได้เป็นที่ยุติหรือหังไ้ เกิดขาดตามผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าว อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในแง่ที่ว่าผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงของอนุกรรมการ ป.ป.ป. และกรรมการ ป.ป.ป. ผู้ทรงคุณวุฒิในรูปของคณะกรรมการแล้ว ผลการสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. น่าจะมีความน่าเชื่อถือเพียงพอ หังการเปิดเผยผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าวจะมีผลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่น ๆ ตลอดจนความเชื่อศรัทธาของสาธารณชนที่มีต่อ ป.ป.ป. ซึ่งจะมีผลต่อไปถึงความร่วมมือในการแจ้งข้อเท็จจริงหรือข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. ต่อไปด้วย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในมาตรา ๒๕ หังหมดแล้วเห็นว่ากฎหมายมิได้ห้ามการเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวโดยเด็ดขาด ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ป. ได้มอบหมายให้มีการเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวก็ย่อมกระทำได้โดยไม่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ป. ว่ากรณีใดที่การเปิดเผยข้อเท็จจริงดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์มากกว่าก็อาจจะมอบหมายให้มีการเปิดเผยได้